

Slutrapport til Økologifremmeordningen:

Information og uddannelse herunder aktiviteten omstilling af offentlige køkkener

Du skal sende det udfyldte skema til:

NaturErhvervstyrelsen

Center for Erhverv

Nyropsgade 30

1780 København V

eller på e-mail til: erhverv@naturerhverv.dk

A. Oplysninger om tilsagnshaver

CVR-nr. 34378053	P-nr. 1017568686	
Navn Producentsammenslutningen for Det Økologiske Akademi		
Adresse c/o Kalø Økologisk Landbrugsskole, Skovridervej 3	Postnr. 8410	By Rønde

B. Oplysninger om projektet

Projektitel Det Økologiske Akademi - efteruddannelse i økologi for konsulenter og landbrugsskolelærere	Journal nr. 32110-GV-UD-12-20
Startdato 01.11.2012	Slutdato 31.10.2014

C. Projektets indhold

Angiv projektets arbejdsplaner og kort deres indhold i henhold til den godkendte projektansøgning.

Formålet med dette projekt har været, at konsulenter og landbrugsskolelærere bliver fuldt opdaterede og gennemgår en omfattende kompetenceudvikling indenfor viden om økologi. Viden som de kan anvende i undervisningen på de grønne uddannelser og i rådgivningen. Således fik efteruddannelsens deltagere undervisning i den nyeste fagspecifikke økologiforskning, i økonomi, afsætning, bæredygtighed og forbrugertrends indenfor økologi, samt konkrete øvelser og værktøjer til effektiv formidling og rådgivning med den nytilegnede viden. Målet har samtidig været, at få den nyeste viden om økologisk produktion formidlet videre ud til unge under uddannelse og til etablerede og kommende økologiske jordbrugere.

Undervisningen har været inddelt i to niveauer. Niveau 1 har været et grundlæggende og generelt niveau, mens Niveau 2 har været specifikt og målrettet deltagerens forskellige faglige baggrund. Dog har fire moduler været obligatoriske, da der har været fokus på tværfaglige emner som økonomi, afsætning, bæredygtighed og formidlingsværktøjer. Se uddybende beskrivelse for hver arbejdsopgave herunder.

Arbejdsopgave 1 (AP1): Niveau 1: Efteruddannelse i økologi for nye økologikonsulenter og landbrugsskolelærere.

Niveau 1 i uddannelsen har haft til formål at bibringe konsulenter og landbrugsskolelærere den grundlæggende viden om økologi, så de er i stand til at varetage undervisning og rådgivning i økologi på et fagligt kvalificeret grundlag. Der har været fokus på, at undervisningen kom hele vejen rundt, for at få koblet sammenhængene mellem mark, stald og afsætning/produktudvikling. På Niveau 1 blev der således undervist i økologisk planteproduktion, husdyrproduktion, økologiregler og afsætning af de økologiske landbrugsprodukter.

Der blev gennemført to forløb af Niveau 1. Et forløb indeholdt tre moduler á to dage, med i alt 50 undervisningstimer. Målet var 48 timer.

Arbejdsopgave 2 (AP2): Efteruddannelse i økologi for erfarne økologikonsulenter og landbrugsskolelærere - Niveau 2

Det er af stor betydning for den økologiske landmand, at hans konsulent kan overskue alle sammenhænge og synergier mellem landmandens produktioner, energiforbrug, energiproduktion og det omgivende samfund.

Derfor var undervisningen i AP2 omfattende, deltagerne blev ført gennem et kompetenceunivers, der gør dem i stand til at flytte de økologiske landmænd og unge under uddannelse fremad indenfor produktion, forarbejdning, bæredygtighed og oplevelsesøkonomi i den økologiske produktion.

Undervisningen på Niveau 2 er baseret på ny og dybdegående specifik viden indenfor de faglige delområder i den økologiske landbrugsproduktion. Deltagerne skal få kendskab til og viden om konkrete værktøjer til rådgivning og undervisning. Endelig har det været væsentligt, at kursusdeltagerne også kom hjem med nye formidlingsværktøjer således, at de kan give en undervisning og rådgivning, der motiverer og forpligter.

Niveau 2 i efteruddannelsen blev gennemført og bestod af fire fælles og generelle moduler og seks fagspecifikke moduler indenfor henholdsvis økologisk planteproduktion, kvægproduktion og svineproduktion. Niveau 2 bestod således af 10 moduler á to dages varighed med i alt 173,5 undervisningstimer. Målet var 160 timer.

Arbejdsopgave 3 (AP3): Information om efteruddannelsen

Formålet er, at alle potentielle deltagere, økologikonsulenter og landbrugsskolelærere på landbrugsskoleuddannelserne, kender til muligheden for kompetenceudvikling og får kendskab til indholdet i efteruddannelsen. Derfor blev der udarbejdet artikler og markedsføringsmateriale om efteruddannelsen.

Der blev udsendt skriftlige informationer og invitationer til alle landbrugsskoler og rådgivningscentre indenfor økologi. Samtidig blev der i processen udarbejdet artikler til landbrugspressen om

uddannelsesforløbet. Artikel blev ligeledes sat i Økologisk nyhedsbrev. Deudover er informationer også tilgængelig på relevante hjemmesider. Det blev ikke nødvendigt at anvende alle midler, der i budgettet var afsat til afholdelse af lokale møder, da interessen for kurserne var så store, at tilmeldingerne kom uden yderligere tiltag.

D. Projektets faglige forløb

For hver arbejdsopgave skal du kort gennemgå de faktiske undervisningsaktiviteter, der er gennemført.

AP1

Der er gennemført to efteruddannelsesforløb på Niveau 1, med i alt 48 deltagere. De to kursusforløb blev gennemført sideløbende i foråret 2013. Målet var 40 deltagere.

Indenfor økologisk planteproduktion på Niveau 1 er der undervist i følgende emner:

Sædskiftets betydning og økologiske sædskiftestrategier. Næringsstofforsyning og -fordeling i økologisk jordbrug. Ukrudtsarter, der kan volde alvorlige problemer i økologisk jordbrug. Ukrudtsbekæmpelse i økologisk jordbrug. Håndtering af skadedyr og sygdomme i økologisk jordbrug. Relevante afgrøder for økologisk planteproduktion, herunder sortsvalg.

Økologisk dyrkning af afgrøder til konsum, foderkorn, proteinproduktion og grovfoderproduktion. Økologisk dyrkning af efterafgrøder og grøngødning. Strategier for høj biodiversitet på bedriften. Konsekvenser for jordbrug og naturoplevelser.

Inden for økologisk husdyrproduktion har der på Niveau 1 været undervist i følgende emner:

Det nødvendige samspil mellem økologisk plante- og husdyrproduktion. Styrker og svagheder ved de enkelte husdyrgrupper. Anvendelse af andre foderemner end ved konventionel produktion. Betydningen af grovfoder for trivsel og produktion hos svin og fjerkræ. Foderforsyning og forsyningssikkerhed. Krav til staldanlæg og dyrevelfærd. Regler og praksis for sygdomshåndtering ved økologisk husdyrhold.

Derudover er der undervist i regler og dokumentation i forbindelse med omlægning til økologisk produktion. Støttemuligheder og kontrol. Der perspektiveres i undervisningen til afsætning af økologiske fødevarerprodukter på nationale og internationale markeder.

Resultat/milepæl: 48 landbrugsskolelærere og rådgivere gennemførte Niveau 1 i foråret 2013.

Se vedlagte oversigt over de to sideløbende undervisningsforløb på Niveau 1.

AP2

Der er gennemført et efteruddannelsesforløb på Niveau 2 med 27 deltagere på det samlede uddannelsesforløb i perioden fra august 2013 til september 2014. Målet var 20 deltagere.

Undervisningen har taget udgangspunkt i følgende to hovedområder:

Samspillet mellem afgrøder og husdyr:

Dyrenes gødningsproduktion og andre gødningstyper til planteavl ved udfasning af konventionel husgødning. Status på recirkulering af næringsstoffer fra enge, fra byerne og fra specifikke industrier. Indblik i hvordan man er økologisk landmand i udlandet. Anvendelse af beregningsværktøjer til kvælstofoptimering. Beslutningsstøtteværktøj for sædskiftevalg, baseret på 12 års økologiforskning på Dansk Jordbrugsforskning. Hjælpeværktøjer til beregning af græsmarksudnyttelse. Strategi og gennemførelse af mekanisk ukrudtsbekæmpelse med nye teknikker og markedets nye maskiner. Nye afgrøder: Dyrkning og afsætning. Bælgsæd i Danmark: Hjemmeavlet eller lokalt avlet protein til dyrene, dets betydning for sædskiftet, plantesygdomme, dyrkning i det danske klima. Hvilke husdyr kan vi fodre med hvilke proteinafgrøder, hvor meget skal de have og hvordan? Nye foderemner. Anvendelse af beregningsværktøjer for optimal fodring med alternativt foder, ud fra de begrænsninger og muligheder, økologien byder.

Den økologiske gård som et led i samfundet:

Ny lovgivning og brancheaftaler for økologisk produktion. Hvilke konsekvenser har ny lovgivning for økologisk planteproduktion? Økonomi i økologiske landbrugsproduktioner. Landmandens afsætningskanaler til det økologiske marked, nu og i fremtiden. Værditilvækst gennem produktudvikling og alternativ afsætning. Oplevelsesøkonomi i økologisk jordbrug. Rådgivning og undervisning af den innovative økologiske landmand. Formidlingsmetodiske værktøjer til brug ved helhedsorienteret rådgivning og undervisning. Emissioner fra økologisk jordbrug – hvor kan vi gøre det bedre, og hvilket potentiale ligger der i helhedstænkning? Status og potentiale for energiproduktion i økologisk landbrug: Biogas, energiafgrøder, vind og sol. Organisering af landmænd, der vil oprette et biogasanlæg, en leverandørforening o.lign. Værktøj til klimaberegninger for en ejendom eller en gruppe ejendomme. Indsigt i bæredygtighedsprincippet og rådgivning af landmanden om bæredygtighed.

Tværfagligt netværk mellem konsulenter og landbrugsskolelærere med henblik på fortsat fremme af produktion og afsætning af økologiske landbrugsprodukter.

Se vedlagte bilag med det samlede undervisningsforløb på Niveau 2.

AP3

Der er udviklet to kursusfoldere i forhold til markedsføringen. Derudover er der lavet skilte, powerpoints, plancher osv. der er anvendt i undervisningen. Mange af materialerne har været omdelt på papir, men har i øvrigt været tilgængelige for deltagerne, så de efterfølgende har kunnet anvende materialet i forbindelse med deres arbejde på landbrugsskolerne eller i rådgivningen.

Al materiale er frit tilgængelig og kan tilgås via følgende tre links:

2012: <http://projektfinansiering.vfl.dk/Oekologifremme/2012/DetoekologiskeAkademi/Sider/default.aspx>

2013: <http://projektfinansiering.vfl.dk/Oekologifremme/2013/DetoekologiskeAkademi/Sider/default.aspx>

2014: <http://projektfinansiering.vfl.dk/Oekologifremme/2014/DetoekologiskeAkademi/Sider/default.aspx>

--

E. Ændringer i projektet

Er der aktiviteter i arbejdspakkerne, som du ikke har gennemført? Hvis Ja, skal du skrive hvilke og konsekvensen af den manglende gennemførelse for hver arbejdspakke.	☐ Ja ☒ Nej
Hvis der er arbejdspakker, der ikke er gennemført som ansøgt, har NaturErhvervstyrelsen så godkendt projektændringen? Hvis Nej angiv evt. bemærkninger	☐ Ja ☐ Nej

F. Projektets resultater og konklusion

Angiv kort projektets hovedresultater og konklusioner. Vurdér resultaterne i forhold til de oprindeligt opstillede målsætninger i ansøgningen.

Overordnet set har vi med projektet opnået det vi ønskede. Målet var at minimum 60 landbrugsskolelærere og økologikonsulenter fik en omfattende kompetenceudvikling i Økologi på både et grundlæggende og specifikt niveau.

Det planlagte antal moduler blev gennemført. Det Økologiske Akademi, Niveau 1 bestod af tre moduler á to dage. Niveau 2 blev målrettet de faglige retninger indenfor økologisk landbrug med i alt fire obligatoriske moduler og seks valgmoduler á to dages varighed. Således bestod Niveau 2 af i alt 10 moduler.

Niveau 1, blev gennemført med 48 personer, mens Niveau 2 blev gennemført med i alt 27 personer. Der var 11 kursister, der efter at have gennemført Niveau 1 fortsatte på Niveau 2. Det betyder at i alt 64 forskellige personer har fået kompetenceudvikling på det niveau, de havde behov for og ønske om i dette projekt. Hertil kommer 8 personer, som kun har deltaget i udvalgte kurser, så det samlede antal personer, som har deltaget er 72.

Se vedlagte bilag vedrørende antal kursusedtagere pr. modul, antal undervisningstimer pr. modul og omregnet til antal kursustimer pr. modul og i alt. Denne oversigt kan i øvrigt sammenholdes med deltagerlister og undervisningsplaner, der er vedlagt. Konklusionen er at de 72 deltagere og de samlede antal undervisningstimer i alt giver 5.642,5 gennemførte kursustimer i dette projekt.

Det har krævet mange ressourcer til koordinering af både planlægning og gennemførelse af kursusforløbene. Projektledelsen har kombineret med kursusledelsen været en vigtig parameter i dette projekt, for at få det gennemført med det høje faglige udbytte. Af betydning for det samlede resultat, har

været, at deltagerne har fået det høje udbytte.

Deltagerne har anvendt mange timer på efteruddannelsesforløbet og derfor har det hele vejen igennem været nødvendigt med en professionel planlægning og sikring af, at det faglige niveau var tilstrækkeligt højt. Det er vigtigt, at deltagerne har set det som en værdifuld investering af tid både for deltageren, men også fra deres arbejdsgivers side. Værdien ligger i, at de har fået en viden og et kompetenceløft, der forøger kvaliteten af den rådgivning og den undervisning de udfører på deres respektive arbejdspladser.

En anden stor og ikke uvæsentlig sidegevinst ved dette kursusforløb har været, at økologikonsulenter og landbrugsskolelærere har fået et netværk og kendskab til hinandens arbejdsfelter. Det gør det meget mere oplagt, at de anvender hinandens kompetencer i fremtiden.

Se i øvrigt de vedlagte evalueringer fra de to undervisningsforløb: Det Økologiske Akademi, Niveau 1 og Det Økologiske Akademi, Niveau 2.

Der gøres opmærksom på, at modulerne G, K, M og N blev gennemført parallelt med et nyt Niveau 2 i Det Økologiske Akademi med J.nr. 32110-GV-UD-13-78. Det betyder, at vi har opdelt omkostningerne vedr. planlægning og undervisning på de to projekter.

Den faktiske faktor mellem antal gennemførte undervisningstimer og det samlede timetal i projektet kan beregnes til jf. vedlagte skema:

Undervisningstimer: 273,5 timer

Total timetal: 1736 timer

Faktor: 15,75

G. Effekter (se vejledningen til at udfylde skemaet sidst i dokumentet)

Antal personer som er blevet uddannet/undervist på tværs af undervisningsaktiviteter	328 (sum af deltagere pr. modul) Personer
Antal underviste mænd/kvinder under 40 år Antal underviste mænd/kvinder på 40 år eller derover	5 Mænd 17 Kvinder 32 Mænd 18 Kvinder
Antal forskellige undervisningsaktiviteter som er blevet afholdt	16 (antal moduler á to dages varighed) Undervisningsaktiviteter
Antal timer/dage som er brugt på undervisning	273,5 Timer 34 (fordelt på 32 undervisningsdage) Dage

H. Specifikt for projekter der omhandler 'omstilling af offentlige køkkener'

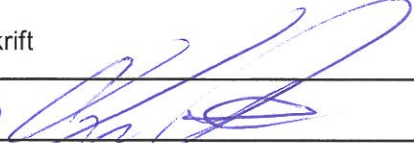
Antal køkkener som er omstillet	Antal opnåede spidemærker		
	Guld	Sølv	Bronze
Samarbejdspartner Antal køkkener	Økologimålsætning ved projektstart %	Økologiprocent ved projekt slut %	
Samarbejdspartner Antal køkkener	Økologimålsætning ved projektstart %	Økologiprocent ved projekt slut %	
Samarbejdspartner Antal køkkener	Økologimålsætning ved projektstart %	Økologiprocent ved projekt slut %	
Samarbejdspartner Antal køkkener	Økologimålsætning ved projektstart %	Økologiprocent ved projekt slut %	
Samarbejdspartner Antal køkkener	Økologimålsætning ved projektstart %	Økologiprocent ved projekt slut %	
Angiv evt. bemærkninger til økologiprocenter			

(Vedlæg en liste, hvis der er flere samarbejdspartnere end rækker).

I. Tjekliste	
☒	Alle punkter i slutrapporten er udfyldt
☒	Slutrapporten er underskrevet
Udfyldes kun hvis projektet vedrører omstilling af offentlige køkkener	
☐	Deltagerlister er vedlagt* (du finder en skabelon, der kan anvendes på www.naturerhverv.dk i tilskudsguiden/Økologifremme).
☐	Start- og slutmålinger af økologiprocenter for de deltagende køkkener er fremsendt til DTU Fødevareinstituttet (se tilskudsguiden/Økologifremme på www.naturerhverv.dk for yderligere information)

*Du skal vedlægge en liste over de medarbejdere, som har deltaget i en kompetenceudvikling. Den offentlige samarbejdspartner (dvs. arbejdsgiver) skal skrive under på, at de pågældende medarbejdere primært arbejder i køkkener og/eller, at det fremgår af deres ansættelseskontrakt/stillingsbeskrivelse, at deres arbejdsopgaver omfatter madtilberedelse. Ved kontrol skal du kunne dokumentere dette.

J. Underskrift	
Den projektansvarliges underskrift	
Dato 27.1.2015	Underskrift FORMAND KIM QVIST

Vejledning til udfyldelse af punkt G.	
<p>Spørgsmål: <i>Antal personer som er blevet uddannet/undervist på tværs af undervisningsaktiviteter.</i></p>	<p>Forklaring: Den samme person kan tælle med flere gange ved deltagelse i forskellige aktiviteter.</p>
<p>Spørgsmål: <i>Antal forskellige undervisningsaktiviteter som er blevet afholdt.</i></p>	<p>Forklaring: Samme undervisningsaktivitet fx et kursus skal <u>ikke</u> tælles med flere gange.</p>
<p>Spørgsmål: <i>Antal timer/dage som er brugt på undervisning.</i></p>	<p>Forklaring: Antal undervisningsdage udregnes ved at tage summen af undervisningstimer opgjort på antal deltagere delt med 8 (8 undervisningstimer = 1 undervisningsdag).</p>

